

Türk Anayasa Hukuku Tarihinde Yasama Organının Siyasal Denetimi

Political Review of the Legislative Body in the History of Turkish Constitutional Law

Öğr. Gör. Durulcan SELÇUK (*)

Öz:

Hukuk devletinin temel gerekliliklerinden birisi, anayasanın üstünlüğü ilkesidir. Bu ilke gereğince, yasama organının hukuki işlemlerinin anayasaya uygun olması gerekmektedir. Bu kapsamda, kanunların anayasaya uygunluğunun denetimi önemlidir. Kanunların anayasaya uygunluğunun denetimi için, modern demokrasilerde iki temel mekanizma öngörülmüştür. Bu mekanizmalardan birincisi, kanunların anayasaya uygunluğunun yargı organları tarafından yapıldığı, yargısal denetim mekanizmasıdır. Diğer mekanizma ise, yargısal denetime göre daha az etkili olan, yasama organının siyasal denetimidir. Türk anayasa hukuku tarihi bakımından yasama organının siyasal denetimi 1876 Kanun-i Esasi ile başlamış ve sonraki her anayasada bu denetim mekanizmasına ait araçlar yer almıştır.

Anahtar Kelimeler:

Hukuk Devleti, Yasama Organı, Anayasaya Uygunluk Denetimi, Siyasal Denetim, Yargısal Denetim.

Abstract:

One of the basic requirements of the rule of law is the principle of supremacy of the constitution. According to this principle, the legal acts of the legislature must be in conformity with the constitution. In this context, compliance audit of the constitution is important. Two basic mechanisms have been considered in modern democracies for compliance audit of the constitution. The first of these mechanisms is the judicial review mechanism, in which compliance audit of the constitution is made by the judicial organs. The other mechanism is political review of the legislature, which is less effective than judicial review. In terms of the history of Turkish constitutional law, the political review of the legislature started with the 1876 Kanun-i Esasi; Every subsequent constitution included the tools of this control mechanism.

Keywords:

Rule of Law, Legislative Body, Compliance Audit of the Constitution, Judicial Review, Political Review.

(*) Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Hukuk Bölümü, Adalet Programı, Öğretim Görevlisi,
E-posta: durulcanselcuk@baskent.edu.tr; Orcid No: <https://orcid.org/0000-0003-4845-5496>.
Makale Geliş Tarihi: 14.10.2022 - Makale Kabul Tarihi: 28.11.2022.